

Warszawa, dnia 15 listopada 2000 roku

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

RPO/321873/99/VIII/EW

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 827 62 61
Fax 827 64 53

Pan
Prof. Grzegorz Opala
Minister Zdrowia
WARSZAWA

Szanowny Panie Ministrze

Udział dzieci w pracach rodzinnego gospodarstwa rolnego jest tradycją polskich rodzin wiejskich. Warunki, w jakich praca ta jest świadczona powodują, że dzieci ulegają wypadkom zarówno podczas wykonywania powierzonych im prac, jak również przebywając jedynie w sąsiedztwie prac wykonywanych w gospodarstwach. Wypadki te nie są jedynym zagrożeniem dla dorastających w tym środowisku dzieci. Zagrożenia takie niesie sama zagroda, ze względu chociażby na obecność w niej zwierząt, często chorych, używanie maszyn rolniczych, stosowanie chemicznych środków ochrony roślin, nawozów sztucznych.

Przeprowadzone przez Państwową Inspekcję Pracy wizytacje gospodarstw rolnych ujawniają że dzieci wykonują prace, których nie powinni wykonywać nawet pracownicy młodociani, jak np. samodzielne prace przy obsłudze maszyn i ciągników, przenoszenie i załadunek ciężarów przekraczających dopuszczalne normy. Zagrożenie stanowi także częstotliwość i wymiar wykonywanych przez dzieci prac, pozbawiający je należytego wypoczynku.

Zebrane przez Państwową Inspekcję Pracy i Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego informacje, a także doniesienia prasowe o wypadkach świadczą że wielu z nich można było uniknąć. Są one często wynikiem beztroski dzieci, braku opieki dorosłych.

Dostrzegam pilną potrzebę przeciwdziałania tym zjawiskom.

W trakcie wymiany poglądów z instytucjami działającymi w środowisku wiejskim na temat możliwych do podjęcia form przeciwdziałania tym zjawiskom i ich skuteczności, podkreślano brak wiedzy zarówno rodziców jak i dzieci o rozmiarach zagrożeń występujących w środowisku pracy na wsi i możliwości ich zapobiegania. Podkreślano rolę działań prewencyjnych w najszerszym tego słowa znaczeniu.

Zwrócono uwagę, że niekorzystny wpływ środowiska pracy w gospodarstwie rolnym na organizm dziecka dotyczy już okresu płodowego. Zwróciło jednak moją uwagę, iż stosunkowo mało wiemy o wpływie pracy wykonywanej przez dzieci wiejskie na rozwijający się organizm dziecka, a także - ze względu na zaniechanie dokonywanych bilansów zdrowia dzieci - o stanie zdrowia dzieci na wsi w trakcie ich rozwoju.

Mam nadzieję, iż Pan Minister uzna za właściwe włączenie się do działań mających na celu zmniejszenie, a może nawet wyeliminowanie wypadków jakim ulegają dzieci przy pracach wykonywanych w indywidualnych gospodarstwach rolnych, a także zmniejszenie zakresu i stopnia zagrożeń z jakimi stykają się wiejskie dzieci. Prosiłbym wówczas o informację o charakterze działań, jakie uzna Pan Minister za właściwe do podjęcia przez jednostki należące do kierowanego przez Pana resortu i ich zakresie.

Będę także wdzięczny Panu Ministrowi za poinformowanie o stanie zdrowia dzieci wiejskich. Szczególnie interesujące jest - moim zdaniem - porównanie stanu zdrowia dzieci wiejskich i ich rówieśników dorastających w miastach. Porównanie to zilustruje bowiem wpływ różnych środowisk, z jakim stykają się dzieci, na dorastające i kształtujące się młode organizmy.

Łączę wyrazy szacunku
/-/ Prof. dr Andrzej Zoll